

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3104/2015. (V. 26.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.165/2014/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011 évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.20.165/ 2014/6. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] 2. Az eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó 1996. november 1-jétől állt határozatlan időtartamú köztisztviselői, majd kormánytisztviselői jogviszonyban munkáltatójánál, ahol több munkakörben is dolgozott. A munkáltatói jogkör gyakorlója az indítványozó közszolgálati jogviszonyát 2011. március 31. napján a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 17. § (1) bekezdése alapján indokolás nélküli felmentéssel megszüntette, közszolgálati jogviszonya 2011. május 31. napján szűnt meg. A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság álláspontja szerint a felmentés jogellenes volt, ezért megállapította, hogy az indítványozó közszolgálati jogviszonya a munkáltatónál az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Az elsőfokú ítélet megállapította, hogy a felmentésre a 29/2011. (VII. 4.) AB határozat meghozatala előtt került sor, így a munkáltatói döntés alkotmányosságát vitatni nem lehet. A perben az első fokon eljáró bíróság a per felfüggesztése mellett az Alkotmánybírósághoz fordult annak megállapítása végett, hogy a Ktv. időközben megsemmisített

rendelkezése a jogvita elbírálása során nem alkalmazható. Az Alkotmánybíróság a kezdeményezést elutasította.

- [4] Az elsőfokú bíróság az eljárás során vizsgálta, hogy megvalósított-e a munkáltató magatartása rendeltetésellenes joggyakorlást, amikor olyan időpontban intézkedett a felmentésről, amikor már várható volt az indokolás nélküli felmentést lehetővé tevő Ktv. szabály megsemmisítése. Az indítványozó a kereset benyújtását követően másfél évvel később terjesztett elő újabb kereseti kérelmet és bizonyítási indítványt, mellyel igazolni kívánta, hogy szankciós okok miatt került sor jogviszonyának a megszüntetésére. Az elsőfokú ítélet kimondta azt is, hogy a munkáltatói intézkedés a közösségi jogba ütközik, ezért a bírónak a nemzeti jogot félre kellett tennie. Mivel a munkáltatói intézkedés indokolást nem tartalmazott, a döntés a közösségi jogba ütközése miatt jogellenes.
- [5] A munkáltató fellebbezése folytán másodfokon eljáró bíróság a fellebbezést alaposnak találta. Ebben kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság a Ktv. érintett rendelkezését nem a közösségi jogba ütközés, hanem Alkotmányba ütközés miatt semmisítette meg. Rámutatott arra is, hogy az Alkotmánybíróság az alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói indítványt elutasította. Az Európai Unió Bírósága a törvényszék által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás keretében megállapította, hogy a jogi helyzet nem tartozik az uniós jog alkalmazási körébe, az ügyben nem az uniós szabályok, hanem a nemzeti szabályok alapján kell eljárni. A bíróság szerint a Ktv.-nek a felmentéskor hatályos rendelkezése lehetővé tette a munkáltató számára a közszolgálati jogviszony indokolás nélküli megszüntetését, mivel ezt a szabályt az Alkotmánybíróság a jövőre nézve semmisítette meg. Erre figyelemmel – mondja ki az indokolásban a bíróság – a munkáltató nem valósított meg rendeltetésellenes joggyakorlást. Az ítélet kiemeli azt is, hogy az első fokon eljáró bíróság helytállóan állapította meg, hogy az indítványozó nem bizonyította az eljárás során azt, hogy szankciós jelleggel, rendeltetésellenes joggyakorlás eredményeként történt a felmentése. Összegezve, a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felmentés jogellenessége nem állapítható meg, így jogkövetkezmények levonására sincs mód.
- [6] 3. Az indítványozó álláspontja szerint ügyében sérült az Alaptörvény B) cikke, T) cikke, a Q) cikk (2) és (3) bekezdése, II. cikke, XII. cikke, XXIII. cikke, XXVIII. cikke és 28. cikke. Alkotmányjogilag értékelhető indokolást csak a B) cikk és a Q) cikk állított megsértéséhez fűz. Az indítvány indokolásában kifejti az érdemi ítélkező tevékenység mibenlétét, támaszkodva egy korábbi

alkotmánybírósági döntésre. Az indítványozó ezt követően előadja, hogy megítélése szerint a munkáltató intézkedése ellentétes az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezmény 6. cikkével és 13. cikkével, részletesen bemutatja az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) esetjogát. Kitér arra is, hogy tudomása van arról, hogy a Bíróság előtt zajló több perben az indokolás nélkül elbocsátott kérelmezőket Magyarország kártérítésben részesítette, így ezekben az ügyekben végül egyezséggel zárult az eljárás.

- [7] Álláspontja szerint a törvényszék jogalkalmazóként alkotmányos kötelezettségét az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése és a B) cikk (1) bekezdése szerint akkor tudta volna teljesíteni, ha a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes azonos vagy alacsonyabb szintű magyar jogszabályt a jogalkalmazás során annak figyelembevételével értelmezi, ennek során pedig hivatalból észlelve a hivatkozott rendelkezés Alaptörvénybe és nemzetközi szerződésbe ütközését, alkalmazásának kizárása iránt kezdeményeznie kellett volna az Alkotmánybíróság eljárását. Megjegyzi, hogy az alkalmazási tilalom kimondásakor visszas helyzet állt elő jelen esetben, és az Alkotmánybíróság gyakorlata e tekintetben nem következetes.
- [8] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Az indítványozó a Nyíregyházi Törvényszék ítélete – amely az ügy érdemében hozott döntésnek minősül – ellen az alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bíróságnál az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt 60 napos határidőn belül terjesztette elő, továbbá az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt feltételeknek is.
- [9] 5. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] 5.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható; az indítványozó mind az elsőfokú, mind a másodfokú bírósági eljárásban félként vett részt.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, a T) cikkbe, a Q) cikk (2) és (3) bekezdésébe, a II. cikkbe, a XII. cikk (1) bekezdésébe, a XXIII. cikk (8) bekezdésébe, a XXVIII. cikk

(1) és (7) bekezdése és a 28. cikkbe ütközik, de alkotmányjogilag értékelhető indokolást a beadvány csak a B) cikk és a Q) cikk kapcsán tartalmaz, amelyek azonban nem az indítványozó alapvető jogára vonatkoznak.

- [12] 5.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezzel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [13] A tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése, az alkalmazandó jog meghatározása és ezek alapján következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz valójában az ügyben hozott, és az indítványozó számára kedvezőtlen bírósági döntés – az ügyben alkalmazandó jogszabállyal kapcsolatos – megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. Az alkalmazandó jogszabályok és a tényállás megállapítása azonban az eljáró bíróságok feladata. Mindezekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt, vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [16] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek,

annak befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. május 19.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1858/2014.

